

si: Ján Laška, Bartolomej Paulen, Anton Oravec, Ján Viš-
selka, Ján Višelka (Laz.), Ferdinand Winkler, Štefan Šev-
cák.

V októbri r. 1918 skončila sa úsvetná svetová vojna. Pošto Prevrat
Svitlo nám pluká slobody. Prevrat privítali Brezolypski obča-
nia s radostou, pretože stali slobodnými a vo školách tiež sa
vychoválo slovensky. Pri bolševickom vpáde r. 1920 i v bebrad-
skej doline rozprútily sa prudiací boje, zvlášť medzi Bánovca-
mi a Rybanovami. Školu gulometov bolo počít až do Brezolyup.
Po skončení týchto bojov však nastaly lepšie časy, ľudia ži-
li v pokojnosti a usilovne obrábali svoje polia.

O škole a kaplnke je už v kronike niečo napísané. Škola a kaplnka
ni. O škole spomeniem len to, že keď sa na nej vyskúša-
lo učiteľov. Prvým učiteľom bol Ján Lahner, ktorý na tu-
najšej škole učinkoval do r. 1902, t. j. 30 rokov. Za jeho u-
činkovania vychoválo sa slovensky. Po Lahnerovi stal sa tu-
najším učiteľom František Netek. Za jeho učinkovania
začalo sa už učiť maďarsky. Preto občania veľmi ťažko znášali,
pretože sa učili a nevedeli čes. Po 8 ročnom učinkovaní
odšiel Fr. Netek na organizátorskú stanicu na Dubodiel.

Na jeho odchode r. 1910 vyvolili si občania za učiteľku Má-
riu Dvorcekú, ktorá bola vraj veľmi prisna. Učinkovala
v Brezolyupoch do 22. decembra 1914, t. j. 7 rokov. Ďalej pô-
sobili na škole ešte tieto učiteľia: od r. 1917-1923 Adela To-

máinková; od 1923-1928 Emilia Nemlahová, 1928-29
Antónia Nizňanská, 1929-31 Antón Lehochý, v p. 1931-1932
Martin Čihkel, v škol. roku 1932/33 už pôsobili dvaja
učitelia, pretože počet žiakov sa zvýšil na 73 a miestnosť
vzdelávacia je malá. V tomto škol. roku boli zvolení za učiteľov
súhajnej školy Ladislav Majerečík a Jozef Valach. Učiteľ
Valach školu po dobročinnom účinkovaní opustil.

Školská budova pre vyučovanie nevyhovuje. Tiež
je malá, nábytok starý a zlý. Spôsob sa už poviára, že
má sa postaviť nová budova. Dúfajme, že sa i toho doži-
jeme! Školská budova bola už niekoľkokrát opravova-
ná a prestavovaná. Opravy vždy previedol mur. majster
J. Kaizy.

O stavbe kaplnky je v kronike tiež zmienka. V
roku 1920, keď kaplnka nebola ušitá od plňa. Preto mu-
sela byť opravená. Murársku prácu previedol J. Kaizy,
ináč na opravu prispeli pracovníci Valach a Frano. Sochu
p. Mariu venoval dr. Beniak, bývalý farár vo Vysočá-
noch. Vo veži kaplnky je umiestnený zvon, ktorý vyzvára jak
katolíkom, tak aj evanjelikom. Bol prenesený do kaplnky zo
spoločnej zvonice, ktorá stála uprostred obce.

cesti starosta
v Brezdupech.

V tomto čase je v Brezdupech rychtárom Rudolf
Dohnalek, povoláním polník. Bol zvolený v obecných voľbách,
ktore sa konali v októbri 1931. Vtedy kandidovali tiež pi-

litické strany: Klinkova slovenská ľudová strana, čsl. ľudová strana, agrárna a komunistická strana. Klinkova dostala (Hypa) mandáty, čsl. ľudová 3 mandáty, agrárna 2 a komunisti 1 mandát. Terajáci starosta bol zvolený za čsl. stranu ľudovú. Pred Rudolfom Dohnáľkom bol starostom Peter Ruisel, ^{potom Jozef Plášek} pred týmto Matej Ruisel, ktorý však zomrel a bol zastupovaný miestostarostom Pavlom Viselkom. Pred Matejom Ruislom bol starostom Ondrej Valach, ktorý bol pyptárom od r. 1895 - 1920. Este i teraz ho volajú, starým pyptárom."

V Brezolepoch bývajú každý rok veselé fašiangy. Vražda v p. 1922.
Tancuje sa 3 dni, od nedele až do fašiangového utorku. Aj v p. 1922 sa občania veselo zabávali. Zabava však razom prestala, keď Michal Plášek, pŕatkár z Jerichova zastrebil revolverom svojho paholka Lukáša. Zastrebil ho v krčme na dvore. Brezolepoch občania však na súdnu komisiu nečítali a odviezli zastrebeného paholka svojmu gazdovi na Jerichov. Ktorí to však boli, to sa neználo. Všetovaním sa ďalej zistilo, že Michal Plášek zastrebil menovaného paholka z neopatrnosti, pretože bol opilý.

Zaujme už v kronike spomenuté viedlo cez dedinu úprava cesty cez obec.
,dážďemá cesta". Ináč sú u nás všade len cesty polné. Kedysi aj cez dedinu viedla len obyčajná polná blativá cesta, ktorá bola v dole jeseňných a jarných prád úplne nezjazdna. Preto

sa občania v roku 1922 rozhodli cestu upraviť. Vyklopili ju obvyčajným kamenom cez celú dedinu až po križ na „Vrečni-
ci“. Samosebou sa rozumie, že cesta není najlepšia, ale počas
dážďa sa už dá po nej vozom prejsť. Inej cesty v Brezolu-
poch niet. Povráva sa už dávno o tom, že sa bude stavať
stredoslovenská magistrála. Táto by mala viesť vedľa Bre-
zolu. Keby sa tento plán uskutočnil, potom by malý Bre-
zolu byť ideálne spojenie so svetom. Avšak doteraz sa to
len povráva a občania sú byzľivi a čaucajú...

mlátenie obilia
Brezolupoch.

Este do r. 1920 mlätievalo sa v Brezolupoch obilie
„geplookami“. Samosebou práca trvala dlhá a bola namá-
havá. Už v r. 1920 mlätilo sa parným strojom (mlátačkou). Najprv
mlätil Šuračka Rudolf, potom Brück z Bánovce a v r. 1921 kú-
pili si viacerí gazdovia spoločnú mlátačku. Mlátačku im da-
dala fa Jezek, Blanská a gazdovia dostali na ňu aj sub-
venciu. Ponevác táto mlátačka bola poháňaná parným stro-
jom, mali gazdovia nemohli v pajták na nej mlátiť. Pro-
to v roku 1922 kúpil Jan Všelka malú mlátačku s motoro-
vým pohonom a odvtedy mlätieva po pajták a po dvoch.

komasácia ľúk.

Roku 1922 previedol komasáciu ľúk pod „Secou“
p. Ing. Klack z Trenčína. Ľúky boli vtedy rozdelené piad-
ne na prvé kusky.

slajne a hnoj-
jámy.

Brezolupskí poľníci, trebárs nemajú veľmi dobré
hospojenia s kultúrnym svetom, prece neostávajú vo sv-
t-
t-

jom povolani požadu. Snažia sa racionalne hospodáriť.
Už roku 1930 vystavali viaceré pbečania hnojové jarny (Kuisel,
Plášek, Oravec). V ďalších rokoch stavajú sa už i silizné ja-
ny. Samosebou to všetko pubvencovala Zemedeloká pada v Bra-
tilave.

Spomenuté bolo v kronike, že v obci je veľký nedo-
statok vody. Pbečania tomuto nedostatku dopomáhajú stava-
ním pbečných studní. Roku 1930 bola vystavaná pumpa upro-
stred dediny, v p. 1932 oprava studne na návsi a výstavba
studní v medziorke a na Chvíbe pri Pláškov. Cez Brezolupy te-
prie malý potok Hrydina, v ktorom veľmi málo vody zoláť v
lete tečie. Na dolnom konci dediny na „Makovisti“ nechali
urobiť pbečania veľkú betonovú nádrž, ktorá je rozdelená na
tri časti ^{a zachycuje vodu z potoka.}. Jedna je na kúpanie, druhá na pranie a tretia pre
dobytok. A veru táto vodná nádrž robí zoláť deťom dobré
služby, keď v prarvom lete sa môžu tam okúpať. ~~Stavba~~
Stavba tejto nádrže previedol v p. 1933 murársky majster
Anton Exler.

Výstavanie v
betoných studniach
vodnej nádrže na
Makovisti.

Dňa 17. mája 1928 bol vysvätený drevený križ
pred káplukou. Deali ho postavit brezolupskí katolíci. Ka-
mený križ na cintoríne dala vystaviť pbeč roku 1933. Križ uro-
bil mur. majster Jozef Ševčík.

Postavenie križa
pred káplukou
a na cintoríne.

V roku 1928 obesil sa z neznámych dôvodov
v „Briskovom háji“ zbrať J. Strieženec.

Samovražda.

Zmena učiteľov
na škole p. 1933.

V júnu 1933 stala sa zmena v učiteľskom sbove na našej škole. Učiteľ Jozef Valach odišiel na pím. kat. ľudovú školu na Malý Várad, okres Nové Zámky. Na jeho miesto bola zvolená učiteľka Katarína Paulenová, rodička z B. Nadlic, pri slusná však do Brezolúpi.

Rok 1934.

Osveťa.

Kurzy: Ešte roku 1933 pred Vianocami zriadená bola vo škole čítárňa. Čítavali sa dvakrát týždenne, asi dve noviny a poučné knihy. Čítárení trvala až do marca a bola zvlášť mládežou hojne navštevovaná.

V Brezolupoch už dávnejšie existuje huslová kapela, ktorá zvlášť v Brezolupoch, ale i po iných dedinách chodí na zábavy hrať. Títo huslisti a mnohí iní záujemci chceli sa naučiť hrať z nôt a preto bol pre nich zriadený kurz. Tento trval cez celý mesiac január.

Prednášky: Prednášky boli usporiadané 2, asi pe v "Týždni pestivosti a zdravia vonkova" a v "Týždni proti alkoholovom".

Divadlá: V Brezolupoch sa divadlá dost často hrajú. Do roka dva - tri razy. Aj v tomto roku sa hrálo divadlo viackrát. Prvý raz predstavili sa naši peholníci na veľkonočný pondelok veselobrou "Michal a

Maty" Na hodý dňa 5. novembra zahrali "Osud siroty".

Školské deti za prispievania občianstva postarali sa o dôstojné oslávenie "Sviatku Svobody" - 28./X. Program slávnosti bol vyplnený divadlom, spevaním a básňami.

Ďalej boli vo škole viackrát zadržané detské besiedky. Najlepšie z nich boli "Detký majáles" a "Stromčeková slávnosť".

22. apríl 1934 bol tiež významným dňom pre Brezolučanov. V ten deň totiž brezolupská mládež vysielala do rádia folkloristickú scénu "Bašiangové zábavy v Brezolu-poch". Preos dial sa z Bánoviec ^u / B z bytu p. okresného náčelníka J. Országha.

V mesiaci auguste 1934 usporiadaný bol v Brezolu-poch "Športový deň" spojený s dozínkovou slávnosťou. Po slávnosti boli divadelné predstavenie a ľudová veselica.

Občania lunajšej obce schádzajú sa viackrát do školy. Program týchto schôdzok býva rôznorodý. V mesiaci decembri 1934 tiež sa raz išli, aby rozhodli o tom, či by ne mohol byť pre lunajšiu školu p. osvetu zaradený rádiový prijímač. Debata trvala dlhšie a mnohí, zvlášť starší občania sa z finančných dôvodov proti tomu bránili. Na koniec však preca zvíťazil návrh, aby sa prijímač zakúpil. Najprv sa vzal na skúšku 3 lampový prijímač, avšak tento pre väčší prúd nevyhovoval a preto sa za-

Zaradenie ra-
diového prijí-
mača do školy
pre osvetu.

kúpil veľký 6 lampový prijímač značky „Philips“. Stroj stál 2.300 Kč a má sa splátiť v 12 mesačných splátkach. Na umorenie dlhu bude prispievať obec, občania a zisky z divadiel a zo zábav tiež sa venujú na to. Samosebou zakúpením rádioprijímača nastalo lepšie spojenie našej obce s kultúrnym svetom, čo občianstvo veľmi dobre chápe a radi pripája z radia poučivé prednášky, divadlo, hudbu, zprávy atď. Nielen pre občianstvo má rádiový prijímač veľký význam, ale i pre žiakov, ktorí vždy s radosťou očakávajú reláciu školského rozhlasu.

Zakúpenie ha-
sičskej striekač-
ky.

Spomenuť som už v kronike, že sbor dobrovoľných hasičov, ktorý vznikol v roku 1925, má výzbroj nedostatočnú a úplne nevyhovujúcu. Zvlášť striekačka bola stará a zlá. Náprava i v tomto smere prišla v roku 1934, keď obec za podpory Zemskéj hasičskej jednoty zakúpil veľkú štyrkolesovú striekačku. Striekačka zakúpená bola v Typo Sv. Martine. Samosebou musela byť „posvätená“. Táto „posväta“ – vlastne skúška diala sa v nedeľu dňa 29. apríla 1934. Bola to veľká slávnosť pre našich hasičov. Prítomní boli hasičské sbory z blízkeho okolia a slávnosti zvlášťného jesku dodal sbor z Bánoviec, ktorý prišiel s motorovou striekačkou aj s okresným veliteľom Dr. Čičom. Slávnosť mala nasledujúci program: skúška novej striekačky, ukážky striekania z motorovej striekačky, folie-

lový zápas a ľudová veselica. Celý podnik sa nad pekávanie vydaril.

Rok 1934 bol rokom suchym a mnohé studne počasie a úroda boli v lete úplne bez vody. V zime spadlo niečo snehu, ale ten sa dlho neudržiaval. Jar prišla skorej ako po iné roky. Jarne práce sa dobre robily; úroda obilia sa očakávala dost dobrá. Aj okopaniny mali vyhodné počasie pre sadenie. Písček bolo málo, ale obilia stacily. Samosebou žatva sa tiež prv začala. Úroda obilia bola dobrá, zlášť jačmeň bol dobrý. Naproti tomu okopaniny a krmivo vôbec neuspokojily a úroda bola podpriemerná. Príčinou toho bolo, jako som spomínal veľké suchó. Dospeliny prvé byly veľmi slabé, druhé už ani nenarástly a vyorávaly sa. Zemiakov bolo tiež veľmi málo. Mnohí poľníci ani toľko neobkludili, kolko zasadili. Končne aj tie zemiaky, ktoré sa vykopaly byly mátkvé, spečené a zlej jakosti. Samosebou, že nedostatok krmiva, zemiakov, krmnej repy mal ten zlý následok, že poľníci museli piastku dobytku pod cenou odpredávať. Samozrejme, že tým aj cena mäsa čiastočne klesla.

Niekoľko dobrých dažďov pice na jeseň bolo. Tie prispely k tomu, že poľníci mohli jesenné práce tak vykonať. Úroda ovocia bola tiež podpriemerná; ovocie od veľkého sucha odpadlo. Na ošeračku zostalo len niečo málo pliviec.

Zima prišla piadnu v mesiaci decembri. Na padle na nezamrznutú zem mnoho snehu a poľníci mali obavu, že sa oziminy vyparia.

Zvetávanie pa-
sienku.

V Brezopolucho sa chová mnoho poľných statku. Aby sa mal státek na jar a v lete kedy pást, postarali sa občania o dobrý pasienok. Pasienok nachádza sa v častke chotára, zvanom Kostíalovica. Je majetkom urbaništvov. Najprv poľníci pasienok zorali a užívali ako pole. Na skyprení pôdy zasiali potom trávu, semeno ktorej dostali zdarma od pasienkového inšpektorátu v Trenčíne. Túto prácu urobili občania ešte minulé roky. Potom dostali od pasienkového úradu niekoľko desiatok g umelého hnojiva a týmto pasienok popriásili. Účinok zvetávania sa dostavil na jar p. 1934, keď na pasienku narástla tráva až po pás. Mimo toho občania pasienok vysadili ovocným stromovím, hlavne čerešňami a slivkami. O niekoľko rokov bude tu nielen perný pasienok, ale aj ovocný sad. To je práve potrebné pre Brezopoluchy, lebo je tu málo ovocných stromov. Čo nezničilo katastrofálny požiar v p. 1920, čo zničilo tuhá zima v roku 1928.

Studňa a na-
čadlá pri pa-
sienku.

Aby bola blízko pasienku dobrá pitná voda, dali urbaništvu zhotoviť studňu, pri ktorej dali zhotoviť

veľký betonový váloč na napájanie dobytká. Veľ iste veľmi dobrá!

V kronike som už spomenul, že brezolupskí poľ-Silážne jamníci nie sú pozadu vo svojom povolani. Stavajú betonsvé hnojiská, silážne jamy, používajú umelé hnojivá, hospodárske stroje atd. Aj v tomto roku vystavili nasledujúci poľníci silážne jamy: Štefan Pláček, Pavel Viselka, Bratia Hamidžiarovci a bratia Valachovci.

Brezolupský photár má výmeru asi 760 k.j. Komasácia z toho pripadá niečo cez $\frac{1}{3}$ na lesy, ostatok sú pole a pasienky. Skoro každý občan v Brezolupoch má kúsok pola. Jeden má viac, druhý menej. Sú tu maloroľníci, ktorí majú len niekoľko meríc pôdy a sú majitelia, ktorí majú 100-120 meríc. Najväčší gazdovia v obci sú Jozef Pláček, Pavel Viselka (bohatý), Pavel Viselka (Durov), Ondrej Pláček, Bratia Hamidžiarovci, atd. Nachádzajú sa v photári veľké polia - 4-5 k.j., ktoré sú široké niekoľko desiatok metrov, ale sú i také kúske polia, ktoré sú len niekoľko krokov široké. Takýchto malých užhyek pól je najviacej. Samosebou také užke pole sa zle obrábajú. Väčka prná pôda je len v prostriedku. Roľá potom vyzerá, ani nejaká hrádza. Môže tam byť dobrá úroda? Veľmi nie. Nielen preto bola nespokojnosť, že pole sú užke,

ale i preto, že brázdy sú krivé a susedia si odorávali. Keď sa mal zistiť správny stav pole, nebolo to možné, lebo žiadnych dobrých máp nebolo. Z takýchto nedorozumení vznikali mnohokrát pravoty a ani pole nebola taká hodná, koľko bolo súdnych bráv. Aby takýmto nedorozumeniam a nepríjemnostiam bol urobený koniec, rozhodli sa pbeania, že si nechajú pole dobrovoľne pkomasovať. Iniciátorom tejto myšlienky bol terajší starosta Rudolf Dohnálek. Do komasácie by nepatrili „Majerečania“, ktorí majú pole vo veľkých poľných kusoch.

Dobrovoľná komasácia - to je skvelá myšlienka, ale zvlášť v Brezolupech ťažko uskutočniteľná. Koľko odporu a poptania bolo proti tomu. Koľko muselo byť valných pchromagdení, aby mnohí bojazliveci boli presvedčení, že ich poliam sa nič nestane. Veľmi mnohí a mnohí proti tomu odporovali. Vyhovárali sa, že oni majú pole dobre (úplná nepravda), zas iní sa obávali, že ktovie, kde zas pole dostanú. Napokon po dlhom presvedčaní celej komasáčej komisie všetci zainteresovaní pbeania na komasáciu pristúpili, po svojím podpisom na pmluve potvrdili. Potom zadaná bola práca p. ing. E. Zbinovskému v Bínoveciach n. B., ktorý bol z oferentov najlacnejší. Ten sa pustil hneď do práce a ešte toho leta vymeral starý stav pletého phtára, aby budúci rok mohol komasáciu ukončiť.

Komasácia mala aj tu dobrú hodnotu, že niektorí občania si pri zamerávaní zarobili. Kríku a nedorozumenia bolo však stále dosť. O tom však si napíšeme až na budúci rok.

V tomto roku cez zátru, len-ten, že nedošlo ku katastrofálnemu požiaru. Mária Galatová, 8 ročná dievča, hrabala pri pajke Jozefa Pláška so zápatkami a zapálilo tam ležiacu plamnu. Hneď vylahol plameň a môžeme ďakovať niektorým duchapritomným občanom, že nedošlo k veľkému požiaru. Títo totiž hneď v zárodku plameň uhasili.

Nebezpečie p
žiaru.

V Brezolupoch sa od roku 1933 veľmi roz- mohol šport. Bol to zvlášť futbal a odbijaná. Futbalové zápasy boli na programe každej nedele a boli občianskym hojne navštevované. Hrávalo sa s mužstvami z Bánoviec^{n. B.}, z Pečian, z Naštíc, a najpopulárnejšie bývaly zápasy so SKačianskym Hradistom. V lete tohoto roku tiež sa hral zápas so SKačianskym Hradistom, došlo však pri ňom k ťažkému úrazu. Imrich Križan z Horných Naštíc, ktorý vypočíhal Brezolupom prázil sa so Štefanom Baranikom tak nestastne, že mu v lýtku zlomil nohu. Tento úraz spôsobil v obei veľký rozruch a odvtedy sa futbal v Brezolupoch nehral.

Ťažký úraz pri futbal. zápase.

Zamestnanosť.

V Brezolupech je veľmi mnoho murárov. V tomto roku aj týchto zasiahla kríza. Bolo veľmi málo práce. Staviteľný ruch bol slabý. Keď aj nejaká práca bola, platili ju zle. Denne dostával murár za ťažkú prácu 12-18 Kč. Väčšou častou bolo tých, ktorí dostávali pod 18 Kč. Aj stolári, nádečníci a ostatní robotníci mali málo práce. V mnohých podnikoch bola veru aj bieda. Podpory v nezamestnanosti túto biedu čiastočne zahmaly.

Pohyb obyvateľstva.

V roku 1934 sa narodilo 8 detí, z toho 2 chlapci a 6 dievčat. Zomrelo 5 osôb. Z týchto spomeniem plátna Eclera, ktorý bol dobrým murárskym majstrom a Mariu Viselkovú (Durovú), ktorá bola najstarou obyvateľkou Brezolupe.

Edvody.

Týchto roku boli pri odvodoch v Bánovciach III/B odvodení z Brezolupe tieto mladíci: Rudolf Plášek, syn roľníka Jozefa Pláška a Rudolf Belák, syn roľníka Adama Beláka. Plášek vojanoš v Žiline a Belák v Trenčíne.

Stavba kríža na Vrchnici.

V tomto roku postavený bol kríž na Vrchnici. O finančnú stránku sa postarala politická obec Brezolupe. Stavbu previedol murársky majster Jozef Ševčík.

Permitaci filmu - prínosnej a poškodenie mládeže.

Ján Pilek, mur. majster a Albert Oravec, nateraz bez zamestnania, sú veľmi pínosní chlapi - pamouška.

Vyznajú sa vo všetkých remeslách a čokoliek zhotovia. Tarc Jan Pilch zhotovil krosná, Oravec husle a mnohé iné veci. Čo vsarc tohoto roku tieto dvaja zhotovili, to bolo nad očakávanie. Oravec zhotovil premietací filmový prístroj a Pilch zhotovil sám mlátačku. Obec Brezolupty, Vysočany, Pravotice, Miezgovec a Nedašovec boli svedkami premietania filmu „Umučenie Kristovo“. Stroj pracoval dobre, len osvetlenie bolo slabé, premietanie podnikatelia nechali tarc a stroj čarca na zdokonaľenie. Ináč to bolo s Pilchovou mlátačkou, ktorá mala mať jarcýsi nový systém „rajtaru“. Toto tiež dobre neklapalo a má sa neskôršie zdokonaľiť.

Rok 1935.

Hneď v januári zriadený bol na tunajšej ľuds. Osveta. vý škole ľudový náukovek pre občanov. Do kurzu sa prihlásilo as 30 občanov. Vyučovali učiteľia tunajšej školy. Počty uč. Katarína Paulenová a mlumnici uč. Ladislav Majerečič. Počiatkom mesiaca marca, keď už bývajú dni dlhšie a práce pribýva, bol kurz ukončený.

Keď vždy, i tohoto roku na faňangy, tunajší pehotníci zahráli divadlo, asíce, „Dobri ľudia“.

Divadelné predstavenie bolo dňa 2. februára a bolo najširším obecným hojne navštevované, pretože čistý zisk mal byť venovaný na umorenie dlhu na rádiu. Po divadle bola tanečná zábava, ktorá však zle dopadla, pretože niektorí mládenca z Brezolupe spôsobili vytržnosť, ktorí sa na konci premienili v bitku. Bolo z toho v obci veľké pohoršenie, pretože v Brezolupoch sa zábavy vždy v tichosti a pokojne skončili. Štátny úrad v Bánoveciach n. B. urobil s vytržnosťami poriadok! Ale i tak celý podnik dobre dopadol s veľkej radosti poriadateľstva, ktoré asi 350 Kč venovalo na umorenie dlhu na rádiu.

Veľký rozruch v obci a na okoli spôsobili vykopávky, ktoré v čiaske photára, zvanom „Seo“, prevádzal člen archeologického ústavu v Prahe Dr. Vojtech Budavský. Už dávno sa rozprávalo o tom, že v menovanej čiaske photára sú „Turecké hroby“. Rozprávky občanov však boli úplne vyvrátené vykopávkami Dr. Budavského, ktorý zistil, že sú to „staroslovanské hroby“ z Veľkomoravskej doby. Bolo prepokaných 5 mohýl a v každej niečo nájdené; hroby ziarové, kostrové, ostrohy, nožičky, atď. Najcennejšie však boli 2 nádoby, ktoré budú vystavené v Slo-

vevskom národnom muzeume v Turčianskom Svätom Martine. Vykopávky vzbudily záujem na celom okolí. Mnoho školských výprav a ľudí si ich prišlo pozrieť. Kto by chcel v vykopávkach niečo bližšieho vedieť, nech si prečíta z Knižnice obecnej „Výzkum staroslovanských mohýl“.

Koncom školskeho roka usporiadala tunajšia škola „Pod hájom“ - detský majáles. Program bol vyplnený básňami, spevami, divadelnými výstupmi a tančami detí. I deti, i dospelí mali z majálesu radosť.

V mesiaci auguste poriadaná bola v Brezopoloch „Dožinková slávnosť“. Program: dožinkový sprievod mládežníkov a dievčat v krojoch s vencom dedinou, odovzdávanie vena gazdovi na školskom dvore, prejav učiteľa Ladislava Majerčíka, divadlo a ľudová veselica. Poneváž počasie prišlo podmienku, síšiel sa hojný počet účastníkov, ktorí vzdali hold poľníckej práci.

Spomeniem tiež „Letecký deň“ v Bánovciach n. B. dňa 6. októbra, ktorý sa týkal našej obce, poneváž nielen deti tunajšej školy, ale i občania spiechali na Bánovské horské lišky, aby si prezreli lietadla z blízka a boli pritom veľmi zaujímaví.

vému programu.

Deň Slobody sa v Brezolinách vždy dôstojne oslávi. Program sa postarajú deti a učiteľia tunajšej školy. Tento rok bola oslava už 27. októbra o 6 hod. večer. Program plánovitej akadémie few stručne napísan: zahájenie, básne vlastenecké a gartovné, piesne, divadlo, prejav uč. Ladislava Majerečka a hymny. Učiteľ Majereček v svojom prejave spomenul Ľudevíta Štúra, veľkého národného dejateľa v minulom storočí a vyzýval občianstvo, aby prispelo na pomník, ktorý sa má tomto veľkánmu mužovi postaviť v Bánovciach n. B. Celkovop sa plánosť dobre vydarila a bola občianstvom hojne navštevovaná.

S príchodom mesiaca novembra treba u nás myslieť na „Slobody“. Aj naši ochotníci na ne nezabudli a celý október nacvičovali divadlo „Za hriechy otcov“. Pre zmeny divadla hrali ženci, takže už vopred bol o divadlo veľký záujem, čo sa ukázalo i vo veľkej návšteve. Priadateľom bol miestny dobrovoľný haničský sbor, ktorý po divadle usporiadal tanečnú zábavu. Z čistého zisku venoval sbor 250 Kč na umorenie dlhu na rádiu.

O pestre vianočné sniatky sa postaraly

gar školské deti, ktoré poriadaly dňa 26. decembra - na Štedrý večer - stromčekovú slávnosť. Program bol vyplnený vianočným divadielkom. Beriednu obeňau - stov hojne navštívilo, čím najlepšie odmenilo námahu detí a učiteľov.

Pohorocné odvody konaly sa v mesiaci marci. Odvody z 12 mladín braja boli odvedení. Arice Jozef Vinkler, mu - pír, Rudolf Viseľka, poľník a Ladislav Mujerčík, učiteľ na tunajšej škole.

V roku 1935 sa narodilo v Brezolupech 12 Pohlýb obyvateľstva detí, z toho 8 dievceniev a 4 chlapani, zomrelo 5 osôb, z toho 1 mužského pohlavia a 4 ženského pohlavia. Zo zomretých spomeniem Máriu Graveovú, mladu ženu, ktorá zane - phala 4 nezaopatrené deti.

V roku 1935 byly volby parlamentne, kra - Volby parlament - jinske a okresne. Konaly sa v mesiaci máji, arice 19. krajinske a okresu a 26. Arice to vždy býva, byly aj teraz volby v nede - lu. Agitovalo sa velmi horlive, avšak v medziach slušnosti. Obeňau dobre rozumeli slovu „demokracia“ a sú púšťanliví. E hlasy rozdelily sa politické stra - ny nasledovne. Najviac získala slovenská ľudova stra - na Hlinkova 118 hlasov, ďalej agrármici 54 hlasov a komunisti 16 hlasov. Jeden, alebo dva hlasy získaly strana p. o. dem., kresť. soc., avšak to byly asi hla -

sy z omylu. Ako to vždy býva, aj niekoľko ne-
platných hlasov bolo. Dlhé po voľbách občania s
nich pokovali už neskôršie na ne zabudli a prešli k
bežným denným udalostiam.

konanie koma-
ciacie.

Ako som už v kronike spomenul, dobrovoľná
komasácia v Brezolupech začala sa roku 1934. Po pod-
písaní smluvy všetkými občanmi p. inž. Zbliniovský hneď
začal vymeriavať starý stav chotára. Práca rýchle sa
kráčovala a behom leta bola hotová. Cez zimu však na-
stala najväznejšia a najťažšia práca celej Komasácie -
scelit pozemky, alebo iným slovom urobiť nový stav. Ke-
by to bola bývala povinná komasácia, práca by bo-
la ľahko pokračovala, ale pri dobrovoľnej Komasácii to bolo
veľmi ťažké. Brezolupeckí občania si cez celú zimu po-
dávali ruky s kľúčkou na dverách pánu inžiniera. Ka-
ždý totiž mal pánu inžinierovi oznámiť a dohodnúť
sa s ním, že kde chce pole v novom stave mať a v kol-
kých kusoch. Samosebou, každý chce mať pole naj-
lepšie a blízko dediny. Muži chodili p. inžinierovi
týždennú niekoľko rázy, pretože čo sa im jeden deň
líbilo, druhý deň to už nebolo dobre. Po mnohých
schôdzach Komasačnej Komisie, po mnohých shro-
mazdaniach všetkých zainteresovaných, po mnohých
hádkach a nedorozumeniach, preca však k dohode